

Finžgar, Rudi (1920), trostruki rekorder u skijskim skokovima, prvi Jugoslaven, koji je preskočio 100 m (102 m; Planica, 1947). Inicijator partizanske skijske radionice u Cerknom (1944), osnivač tvornice ELAN (1945) i njen direktor do 1959.

FIPV (španj. Federación Internacional de Pelota Vasca), Međunarodna federacija baskijske pelote, osn. 1929 sa sjedištem u Madridu; stvorila zajednička pravila za različite verzije pelote koje se igraju u Juž. Americi, Francuskoj i Španjolskoj. God. 1952 održano je prvo PS u San Sebastianu (Španjolska), uz sudjelovanje 8 nac. reprezentacija; PS se održava svake 4. god.

FIQ (franc. Fédération Internationale des Quilleurs), Međunarodni kuglački savez, osn. 1952 u Hamburgu sa sjedištem u Zürichu; njegov je prethodnik IBA (engl. International Bowling Association), Međunarodni bowling savez, osn. 1926 u Stockholmu, priznavao samo amer. način kuglanja (bowling).

FIRA (franc. Fédération Internationale de Rugby Amateur), Međunarodna amaterska ragbi federacija, osn. 1934 u Parizu, gdje je i njeno sjedište; od 1964 organizira PE pod prvobitnim nazivom Kup nacija FIRA. Ragbi savez Jugoslavije je član FIRA od 1964. U toj federaciji nema Ragbi saveza Engleske, Walesa, Škotske i Irske; oni imaju svoju organizaciju — International Rugby Football Board. Uz FIRA, to je gl. odbor nadležan za međ. pravila ragbija.

fircener (njem. Vierzehner), umjetničko klizanje i koturaljkanje: obavezan natjecateljski ples, propisan od ISU, odn. FIRS. Sastoji se od 14 koraka. Izvodi se prema točno određenom crtežu tragova na ledu i uz pratnju propisane ploče (vrpce).

firentinski nogomet (ital. calcio fiorentino), jedna od najstarijih igara loptom u Italiji iz XV st.; pravila su napisana 1580. U to doba nogomet je bio privilegij plemstva; prilikom velikih svečanosti održavale su se gala-igre (calcio a livrea) na najpoznatijim trgovima Firence. Igralo se i nogama i rukama, no lopta se nije smjela nositi već samo udarati. Posljednji put odigrana je utakmica u f. n. po starim pravilima 1902.

Firinger, Kamilo (1893), povjesničar i arhivist, direktor Historijskog arhiva u Osijeku; planinar i skijaš. Bio je član HPD od 1919 i njegov počasni član. Osnivač je PD Jankovac u Osijeku i njegov predsjednik, s manjim prekidima oko 50 god. Bio je savezni skijaški sudac i potpredsjednik Skijaškog saveza Osijeka, predsjednik Planinarskog odbora Slavonije i osnivač Planinarskog saveza kotara Osijek. Napisao: *60 godina planinarstva u Osijeku*, 1955. Dobitnik Trofeja Saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1970).

firn → **snijeg**

FIRS (franc. Fédération Internationale de Roller Skating), Međunarodna federacija za koturaljkanje, osn. 1924 u Montreuxu (Švicarska); sjedinjuje tri discipline koturaljkanja: hokej na koturaljkama, brzinsko koturaljkanje i umjetničko koturaljkanje. Savez klizačkih i koturaljaških sportova Jugoslavije primljen je u FIRS 1954. Sjedište FIRS je u Barceloni, a njegovi komiteti su u Bordeauxu (hokej na koturaljkama), Noisy Le Grandu (brzinsko koturaljkanje) i u Bruxellesu (umjetničko koturaljkanje).

Firsov, Anatolij Vasiljevič (1941), sovj. reprezentativac u hokeju na ledu, zaslužni majstor sporta SSSR; nastupao za reprezentaciju SSSR koja je bila prva na OI 1964, 1968 i 1972; prva na PS 1964–71 i prva na PE 1964–70; član Spartaka iz Moskve, prvaka SSSR 1963–66, 1968, 1970–73.

FIS (franc. Fédération Internationale de Ski), Međunarodni skijaški savez, osn. 1924 u Chamonixu (Francuska) sa sjedištem u Bernu (Švicarska); pod okriljem FIS održavaju se dva međ. natjecanja (OI, PS, PE). U sastavu FIS djeluje 14 komiteta, 4 potkomiteta i niz komisija, te FIES. Jugoslavija je član FIS od 1923. FIS od 1958 organizira A i B natjecanja (u muškoj i ženskoj konkurenciji) u alpskim disciplinama. Na FIS u B natjecanjima nastupaju samo stariji omladinci. Rezultati na FIS natjecanjima boduju se prema FIS tablicama i na temelju njih objavljuje se rang-lista najboljih skijaša, na osnovi koje se određuju startni br. pojedina na narednim natjecanjima.

FIS, emblem

FISA, emblem

FISA (franc. Fédération Internationale des Sociétés d'Aviron), Međunarodni veslački savez, osn. 1892 u Torinu; sjedište se nalazi uvijek u mjestu boravka generalnog tajnika.

FISAJ → *Savez za fizičku kulturu Jugoslavije*

FISB (franc. Fédération Internationale de Ski-bob), Međunarodni savez za skibob, osn. 1961 u Innsbrucku, sa sjedištem u Beču (Austrija). Organizira PS i PE.

Fischer, Robert James (1943), amer. šah. velemajstor, osmerostruki prvak SAD (od 1957 nadalje) i 11. po redu prvak svijeta. Na međuzonskim turnirima za PS nastupao: 1958 u Portorožu (5–6), 1962 u Stockholmu (1) i 1970 u Palma de Mallorki (1), a na turnirima kandidata za PS: 1959 u Bledu — Zagrebu — Beogradu (5–6), 1962 u Curaçauu (4). U međevima kandidata za PS pobijedio 1971 M. Tajmanova (6:0), B. Larsena (6:0), i u finalu T. Petrosjana (6,5–2,5) te 1972 u Reykjaviku B. Spaskog (12,5–8,5). Titulu prvaka svijeta izgubio bez borbe 1975 jer se nije odazvao na meč s A. J. Karpovom.

Fisher, Morris (1892–1963), amer. reprezentativac u streljaštvu. Pobjednik na OI: 1920 u gađanju slobodnim oružjem pojedinačno i ekipno, te u vojničkoj pušci ekipno; 1924 u gađanju slobodnim oružjem pojedinačno i ekipno.

fiskultura (rusizam), skraćena, istoznačnica za pojam f.k.

Fiskultura i sport, specijalizirano izdavačko poduzeće, osn. 1923 u Moskvi (SSSR); izdaje stručne knjige, almanah i brošure o pojedinim sp. granama, o turizmu, lovu i šahu; časopise: *Fiskultura i sport* (ilustrirani mjesečnik), *Laka atletika*, *Šah u SSSR* i dr.

Fiskultura i sport, sp. tjednik, pokrenut 1946 u Sarajevu; glasilo Fiskulturnog saveza BiH. List izlazi do 1953, a gl. urednici bili su: L. Korošec, B. Čišić i R. Mitrović.

Fiskulturno glas, sp. list na maked. jeziku, izlazio u Skoplju (1947–52); u nekoliko navrata mijenjao ime (*Sportski glas*, *Sport i Sportski vesnik*). Gl. urednici: M. Kovačić, L. Mančevski, P. Mihajlov i D. Kalik.

Fiskulturni odbor Jugoslavije (FOJ) → *Savez za fizičku kulturu Jugoslavije*

Fiskulturni savez Jugoslavije → *Savez za fizičku kulturu Jugoslavije*

Fiskulturnik, bilten, službeno glasilo Fiskulturnog saveza Crne Gore, izlazio u Titogradu

(1949–51); urednici: D. Đuričin, M. Brailo i Đ. Bokan.

Fiskulturno društvo defektnih osoba, sp. organizacija pri Državnom institutu za fiskulturni, osn. 1952 u Beogradu na inicijativu Saveza boraca NOR i Udruženja ratnih vojnih invalida. Od 1962 njegovu ulogu preuzima Savez za sport i rekreaciju invalida Jugoslavije.

FISLY (franc. Fédération International de Sand et Land Yachting), Međunarodni savez za jedrenje na pijesku i zemlji, osn. 1962 sa sjedištem u Bruxellesu.

FISU (franc. Fédération Internationale du Sport Universitaire), Međunarodna federacija univerzitetskog sporta, osn. 1949, sa sjedištem u Parizu. Ima oko 80 nac. univerzitetskih sp. organizacija sa svih kontinenata. Organizira ljetne i zimske univerzijade (svjetske studentske igre). FISU organizira i svj. ili evr. šampionate u rukometu, džudu, nogometu i stolnom tenisu.

fit (engl.), gotov, sposoban; [1] sport: natjecatelj koji se osjeća dobro (sposoban za rekord); [2] konjički sport: potpuno istreniran konj koji je izgubio svu suvišnu vodu i salo i treningom osposobljen za najviša dostignuća.

fita, streljaštvo: natjecanje u gađanju sa po 36 strijela u mete s udaljenosti 90, 70, 50 i 30 m (muškarci), odn. 70, 60, 50 i 30 m (žene); ukupno 144 strijele. Suci daju znak za početak i kraj gađanja; oni za svaku grupu strelčara određuju redoslijed gađanja, tako da u svakoj seriji gađanje počinje drugi strelčar. Na PE i PS po 3 strelčara gađaju u jednu metu; redoslijed gađanja mijenja se kod svake nove serije. Gada se u seriji od po 3 strijele. Nakon što su izbačene strijele jedne serije, natjecatelji na znak suca odlaze do mete da procijene rezultate i iste upišu u kartone i tabele. Ako strijela pogodi metu na liniji koja dijeli boje, boduje se veći rezultat. Ako jedna strijela pogodi drugu strijelu koja je već zabodena u metu, boduje se jednako kao i prva. Pobjednik je natjecatelj koji ukupno osvoji najveći pr. bodova. Strelčar mora završiti gađanje sa 3 strijele jedne serije za najviše 2 min i 30 sek.

FITA (franc. Fédération Internationale de Tir à l'Arc), Međunarodni streljački savez, osn. 1931 u Lavovu.

FITA, emblem

R. J. FISCHER